

דף פב.

הרמב"ם הל' מעשה הקרבות פ"ח ה"ד עין משפט א.

צלה הבשר הנגר של חרס ^ו יש בדבר ספק אם ישבר הואיל ונתקבשלה בו או לא ישבר הואיל ולא נגעה בו.

ו. **כسف** משנה: צלה הבשר באoir תנור של חרס וכו'. שם (דף צ"ה): בעי רמי בר חמא תלאו באoir תנור מהו אבישול ובכלווע הוא דקפייד רחמנא או דילמא אבישול בלוא בלוע ופירש"י תלאו לשפוד של חטא לצלותו באoir תנור דנתבשל בו אבל לא נבלע בו כלום מהו מי הו תנור טעון שבירה או לא ולא איפשיטה בעין וזה שכתחרבינו יש בדבר ספק. ויש לתמונה למה לו להודיענו שהוא דבר ספק ולא פסקה לחומרא סתם כדרכו בשאר ספק דאוריתא וצריך עיון: ולא בחטא לבבד וכו'. משנה שם ובעמרא יליף לה מקרא. ומ"ש עקב אכילה פירוש תיכף לאכילה והוא משנה שם (דף צ"ו): ר' טרפון אומר בישל בו מ恰恰ת הרגל יבשל בו כל הרגל וחכ"א עד זמן אכילה. ופירש"י יבשל בו כל הרגל ללא מרייקה ושתיפה ולטוף הרגל ימרוק וישטווע ובגמ' (דף צ"ו) וחכמים אמרים עד זמן אכילה מי קאמר אמר רב נחמן וכו' ממתין לה עד זמן אכילה והדר עביד לה מרייקה ושתיפה: כתוב הראב"ד לא ידעת מהו עקב אכילה אבל כך אמרו חכמים שמתיין כל זמן אכילה והדר עבידליה מרייקה ושתיפה עכ"ל. ונוסחתו בגמרא נכוונה דגריס כל זמן אכילה לאפוקי מספרים דיין בגמרא דגריס עד זמן אכילה וגם רשי' שם אהה דתנייא הא כיצד ממתין לה עד זמן אכילה והדר עביד לה מרייקה ושתיפה כתוב ממתין זמן אכילה והשמיית תיבת עד. ומ"ש וכן השפוד והאסתכל מגעלין עקב אכילה וכו'. וכי משמע לדברי חכמים שכתחבתி בסמו': ומה שכתחב וימרוק וישטווע בין כל מתקות בין כלי חרס חוץ מן החטא ששובר בה כל חרס השיגו הראב"ד וכותב טעות הוא בידו ובהדייא בתוספתא שאין טען אלא شبירה עכ"ל. ורביינו מפרש דלא קיימת תוספתא אלא לחטא לבבד אבל שאר קדשים אף כל חרס אינם טעונים אלא מרייקה ושתיפה שהרי לא מצינו שהזכיר תורהشبירה לכל חרס אלא בחטא לבבד. והילך לשון התוספתא בפרק י' דזבחים ר"ש אומר קדשים קלים אין טעוניין מרייקה ושתיפה אבל טעוניין הדחה משום נותן טעם כבשים פסולים אין טעוניין מרייקה ושתיפה וכו' כל חרס אין טעוניין אלא شبירה היכן שוברו בפנים יצא לחוץ נכנס ושוברו בפנים. הראב"ד מפרש דקדשים קלים דקתני לעיל קאי ורביינו סבר דミלתא באפי נפשה הוא ולא מירוי אלא בחטא ויש סעד לדבריו מדמים בה שוברו בפנים שהוא הרין השני במשנה גבי חטא. ועוד דקתניתו בתוספתא שם חומר במרייקה ושתיפה שהמרייקה ושתיפה נהגים בקדשי קדשים ובקדשים קלים ומדשבקה לשבירה משמע שאינה נהגת אלא בחטא בלבד. ומה שכתחב וմבשל ושותה ומשלש מיד וכו'. וכי משמע לרביינו מליישנא דחכמים שאמרו זמן אכילה שככל תוך זמן אכילה מבשל והולך אפילו כמה פעמים.

ולא בחתאת בלבד אלא כל הפלים שמשתפסין בהן בקדושים על ידי חמין בין קדשי קדשים בין קדושים קלים טענים מרייקה ושתיפה עקב אכילה. וכן השפוד והאספהלה מגעילן עקב אכילה. ואינו מניחן עד זמן אכילה שנייה. אלא כשיישלים לאכל יגעיל השפוד והאספהלה וימרק וויטוף הכלים בין כל מתקות בין כל חרס חוץ מן החטא ששורר בה כל חרס. ומברשל לשונה ומשילש מיד בין הכלים מתקות בין הכלים חרס ומפרק ושותף עד סוף אכילה:

עין משפט בג. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"ב הט"ז

חטא שקיבל דמה בשני כוסות **ויצא אחד מהם לחוץ.** הפנימי קשר ויזה ממנה. נכנס אחד מהם להיכל וזה ממנו שם. אף החיצון פסול. שנאמר אשר יובא מדמה אפלו מקצת דמה אם נכנס לכפר בקדש נפסלה:

ומה שכותב עד סוף אכילה. הכى משמע לרביינו לישנא דזמן אכילה דהינו עד סוף אכילה וכן בדין דהא אין דרך למרוק ולשטוף עד אחר אכילה:

ג. כסף משנה: חטא שקיבל דמה בבי' כוסות וכו'. משנה שם (דף פ"ב). ומ"ש נכנס אחד מהם להיכל וכו' אף החיצון פסול. שם במשנה מחלוקת ופסק כחכמים. ומ"ש זהה ממנו. שם במשנה הנזכרת נכנס לכפרஆע"פ שלא כיפר פטול דברי ר'א ר'ש אומר עד שיכפר ופסק קר'ש משום דבר יהודה שכבר כוותיה כמו שתබאר בסמוך:

הרמב"ם הל' פטולי המוקדשין פ"ב הט"ז עין משפט ד.

דם חטאת שהכניסו לכפר בו בפנים ^צ. ולא כפר אלא הוציאו ולא היה ממנה בפנים כלום. אם הכניסו בשוגג הרי זה כשר ומזה ממנה בחוץ שהרי לא כפר בקדש. **אם הכניסו בziejיד פסול:**

הרמב"ם הל' פטולי המוקדשין פ"א הל"ד עין משפט ה.

כל הזבחים של יחיד ^ק. בין שגטמא בשר וחלב קים בין שגטמא חלב ובשר קים. זורק את הדם. נטמאו

^צ. **כسف משנה:** ומיש דם חטא שהכניסו לכפר בו בפנים ולא כפר אלא הוציאו וכיו' אם הכניסו בשוגג הייז' כשר וכו'. שם במשנה ר' יהודה אומר אם הכניס שוגג כשר ומשמע לריבינו דר' אר"ש קאי והי' הא דמכשר ר' ש כשלא כיפר היינו דוקא שנכנס שוגג אבל אם הכניסו בziejיד ע"פ שלא כיפר פסול. אבל קשה דהtram בגמרא (דף פ"ג) אמרנן אר' יהודה דאמר אם הכניס שוגג כשר הא מזיד פסול בשכיפר או בשלא כיפר ופירש"י בשכיפר וכיר"ש ס"ל או אף' בשלא כיפר וכיר"א אמר ר' ירמיה ממשמע שנאמר ואת פר החטאת וכו' ורבי יהודה לכפר לא משמע ליה מ"ט לאו משום דמיבעיא ליה לג"ש. ופירש"י מ"ט לאו משום דמפיק להאי לכפר לג"ש דר' ש למד על דמים החיצונים שנכנס דם לפנים שאין פסולআ'כ כיפר קר"ש ועוד דבש"פ כל הפסולין אמרנן (דף ל"ו) והתןן א"ר יהודה הכניס בשוגג כשר הא בziejיד פסול וקי"ל בשכיפר הרוי בהדייא דמפרש גمرا דר' יהודה לא פסל בziejידআ'כ כיפר. וא"כ היאך פסק רביבנו שבziejיד ע"פ שלא כיפר פסל. וכותב הר' קורוקוס זיל שטעם רביבנו משום דמסיק שם בפ' כל הפסולים על תרי תנאי ואלי בא דרבי יהודה פ"י" דתנה דההיא ברייתא דומכח מינה לר' יהודה דדוקא בכיפר פליג אהיה מתני' וגם מתני' דפרק התערוכות מצין לפרושה כההיא לכל הפסולים ובدلא כיפר מיiri, ומעטה הדין עם רביבנו שלא לסמוק על אותו פשיטות ולהניח משנה לכל הפסולים אלא דחנן ברייתא מקמי מתניתין ומפרשימים שלא כיפר עכ"ל, ודבריו אלו צל"ע:

^ק. **כسف משנה:** כל הזבחים של יחיד וכו'. פרק כיצד צולין (דף ע"ז)אה דתנן חמשה דברים באים בטומאה ואין נאכלים בטומאה העומר ושתי הלחים וכו' אמרנן נימא מתני' דלא כר' יהושע דתניא (ועשית עלותיך הבשר והדם) רב' יהושע אומר אם אין דם אין בשר אם אין בשר אין דם. ופירש"י אם אין בשר ראוי כגון שנטמא או שאבד אין הדם נזרק וכיון דאמר רב' יהושע בעין תרתי וציז' אכלילות לא מרצתה היכי אני בטומאה ואסיקנא (דף ע"ח) מתניתין כר' ול'ק כאן ביחיד כאן בצדור. ופירש"י ביחיד לכתלה

שניהם לא זורק. ואם זורק הרצאה. שהציז מרצאה על בטמאה. וכן אימוריין או איברי עולה שנטמאו והקטירן הצעיר מרצאה כמו מרצאה כמו שבארכנו. וכל קרבנות הצבור שנטמא בבשר והחלב כלו הרי זה זורק את הדם:

הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ד ח''

ובן הצעיר מרצאה על טמאת דברים הקרבען **שנאמר** 'יהיה על מצח אהרן ונשא אהרן את עון הקדושים'. אבל איןנו מרצאה על טמאת הנאכלין. ולא על טמאות האדם שנטמא בטעמה ידועה. אלא אם כן היה הטעמה היחידה בצבור שהצעיר מרצאה עלייה:

פסולה ואם זורק הרצאה ומתני' בצבור באין לכתוליה דטומאת צבור דחויה היא. ומה שכותב וכן אימוריין או איברי עולה שנטמאו והקטירן הצעיר מרצאה כמו שביארכנו. בפרק רביעי מהלכות ביאת המקדש: ומה שכותב וכל קרבנות הצבור שנטמא הבשר והחלב כלו הרי זה זורק את הדם. נתבאר בסמוך דטומאה דחויה היא

ר. **כسف משנה:** וכן הצעיר מרצאה על טומאת דברים הקרבען וכו' אבל איןנו מרצאה על טומאת הנאכלים. בפ' כיצד צולין (דף ע"ז) אמר' דיליכא תנא דשמעת לה מרצאה על אכילות אלא ר' ואפריש' על אכילות על טומאה שנגעה בבשר ובשרי מנהה הנאכלים אלא על טומאת הדם וקמצים ואמורים. ומה שכותב ולא על טומאת האדם שנטמא בטומאה ידועה. משנה שם (דף פ'): שהצעיר מרצאה על טומאת הדם ואינו מרצאה על טומאת הגוף נטמא טומאת התהום הצעיר מרצאה. ומיש' אלא א' היה הטומאה דחויה הציבור שהצעיר מרצאה עליה. משנה שם (דף ע"ט) נטמא הקהיל או רובו או שהיו כהנים טמאים והקהל טהורם עשו בטומאה:

עין משפט ו.

רָמַב"ם הַל' פְּמוֹלֵי המוקדשין פ"א הַל"ה

דִּם קָדְשִׁים שִׁיצָא חַיֵּן לְעַזְרָה נְפִסֵּל הַזְּבָחָה **ו**. וְאֶת עַל פִּי
שְׁחִזּוֹר וְהַכְּנִיסּוֹ וְזָרְקוֹ עַל הַמְזֻבָּחַ לֹא גְּרָצָה:

דף פב:

עין משפט א.

רָמַב"ם הַל' מְעֵשָׂה הַקְרָבָנוֹת פִּי"א הַז'

נָכַנס בְּשֶׁר קָדְשִׁים קָלִים לְהַיְכֵל הַרִּי זֶה כְּשֶׁר **ו:**

עין משפט ב.

רָמַב"ם הַל' מְעֵשָׂה הַקְרָבָנוֹת פִּי"א הַז'

בְּשֶׁר קָדְשֵׁי קָדְשִׁים שִׁיצָא חַיֵּן לְחוֹמָת הַעֲזָרָה **ו וּבְשֶׁר
קָדְשִׁים קָלִים שִׁיצָא חַוֵּן לְחוֹמָת יְרוֹשָׁלַיִם נְפִסֵּל וְנְאָסֵר
לְעוֹלָם. וְאֶת עַל פִּי שְׁחִזּוֹר לְמִקּוֹמוֹ אָסּוֹר לְאַכְלוֹ וְהַאֲכֵל
מִמְּנָנוֹ כְּזִית לְזִקָּה. שֶׁנְאָמֵר יְבָשֵׁר בְּשֵׁדָה טְרִפָּה לֹא
תַּאֲכֵלוּ. כִּיּוֹן שִׁיצָא בְּשֶׁר חַיֵּן לְמִחִיצָתוֹ נְعַשָּׂה כְּטְרִפָּה
כִּמוֹ שְׁבָאָרְנוּ בְּהַלְכוֹת מְאַכְלוֹת אָסּוֹרוֹת:**

- ש.** **כسف** **משנה:** דם קדשים שיצא חווין לעזרה וכו'. בס"פ התערובות (דף פ"ב) תנן גבי
דמים פסולים שאין חצין מרצה על היוצא:
- ת.** **כسف** **משנה:** נכנס בשר קדשים קלים להיכל הרוי זה כשר. בסוף פרק התערובת (דף
פ"ב):
- א.** **כسف** **משנה:** בשר קדשי הקדשים שיצא חווין לחומרת העזרה וכו'. ברייש פרק בהמה
המקשה (חולין דף ס"ח):

הרמב"ם הל' תרומות פ"ז ה"הען משפט ג'.

הזר אסור לאכל תרומות כ שגא אמר יכל זר לא יכול קדש אףלו היה תושב כהן או שכירו שגא אמר יתושב כהן ושכיר לא יכול קדש. תושב זה שכיר עולם. שכיר זה שכיר שנים. ועובד עברי הרי הוא כתושב ושכיר. וכחנת אשת הזר הרי היא כזר שגא אמר וכל זר בין הין אשתו:

הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"ב הי"דען משפט ה'.

פר העלים ושער עבודה זרה שדים נכנס להיכל. אם הבניiso לקדש הקדשים נפסל شب מקום זה פגימה של

ב. **כسف** משנה: הזר אסור לאכול תרומות וכו' תושב זה שכיר עולם שכיר זה שכיר שנים. בר"פ הערל (דף ע') ובפרק קמא דקידושין (דף ד') ובס"פ התערובות (דף פ"ב). ומיש רבינו ועייע הרי הוא כתושב ושכיר. בת"כ פרשת אמרוד יכול אפילו קנה ע"ע יכול בתמורה תיל כסוף יצא ע"ע שאין כסוף עכ"ל ויש לתמורה דמשמע דקנוי קניין עולם היינו נרעץ וקנווי קניין שנים היינו סתם ע"ע שעטיד לצאת בשבייתו וכן פירושי וכיון דילפינן מתושב ושכיר שאין שום ע"ע יכול למה הוצרך ת"כ ולמעט ע"ע מכסוף וכן יש לתמורה על רבינו שכחוב דעתיע הרי הוא כתושב ושכיר שהרי תושב ושכיר היינו ע"ע ואין לומר דתושב ושכיר בכנענים מיيري דהא גופיה קאמר דעבדים אוכלים בתמורה וכן מפורש במשנה פרק הערל ובכמה דוכתי וקנווי קניין עולם דהינו עבד היכי קאמר שלא יכול ושם אייל דקנוי קניין עולם היינו שעטיד לעבדו לעולם ולא מכר עצמו להיות גופו קנווי שיוכל למוכרו לאחר כמו שהוא העבד אבל קשה דבס"פ התערובות ובריש קידושין קאמר גמרא בהדייא דקנוי קניין עולם היינו נרעץ. ויל' לשכיר שנים ושכיר עולם שכחוב רבינו מיירי במכרווה ב"ד ובודאי דנרצע לא שייך אלא במכרווה ב"ד ומיש ועייע היינו מוכר את עצמו. ומיש וכחנת אשת הזר הרי היא כזר. משנה בפרק יש מותרות (דף פ"ה:) ומובואר בכמה דוכתי. ומיש שנאמר וכל זר וכו'. בפ' אלמנה לכ"ג (דף ס"ח):

ג. **כسف** משנה: פר העלים ושער ע"ז וכו' וכן פר ושער של יהיכ וכו' עד נפסל. שם (דף פ"ב ע"ב) בעי רבא פר העלים דבר של צבור ושער ע"ז שהכenis דמן לפני מהו מי אמר אל הקדש פגימה [כל היכא דקרינן אל הקדש] קרינן ליה פגימה כל היכא שלא קרינן

מִקְוָמֵן הַוָּא. וְכֵן פָּר וְשָׂעִיר שֶׁל יוֹם הַכְּפּוּרִים שְׁהָמָם נִכְנֵס לְקָדְשָׁה קָדְשִׁים אֲمִם הַכְּנִיס דָּמָם לְקָדְשָׁה קָדְשִׁים וְהַזָּה מִמְּנָנוּ וְהַזָּצִיאוּ לְהַיִּכְלָל וְחַזֵּר וְהַכְּנִיסוּ לְקָדְשָׁה קָדְשִׁים נִפְסֵל וְאִינּוּ גּוֹמֵר מִמְּנָנוּ הַזְּיוֹת שֶׁבְּקָדְשָׁה קָדְשִׁים כִּיּוֹן שִׁיצָּא יָצָא. וְכֵן אִם גָּמֵר הַזְּיוֹת שֶׁבְּקָדְשָׁה קָדְשִׁים וְהַזָּצִיאוּן לְהַיִּכְלָל. וְהַזָּה מִקְצָת הַזְּיוֹת וְהַזָּצִיאוּן חוֹזֵן לְהַיִּכְלָל

אל הקדש לא קריין פנימה או דילמא שלא מקוםן הוא ואת"ל שלא מקוםן הוא פר וشعיר של יה"כ שהזה מדרמן על הבדים והוציא להיכל והכenisן מהו מי אמרין מקוםן הוא או דילמא הוαιיל ונפק נפק ואות"ל הוαιיל ונפק נפק הזה דמן על הפרוכת והוציאין למזבח והכenisן [מהו] הכא וודאי חד מקום הוא או יצאה קריין ביה תיקו. ופירש"י פר העלים דבר שמצוות כפרתו בהיכל והכenisו לפניו לפנים מהו מי אמר"י כל היכא דקריין ביה פיסולDAL הקדש כגון בחטאות החיצונות קריין ביה פיסול דפנימה וכור' דהא כי הדדי כתיבי או דילמא שלא במקומו הוא והויא הכנסה ומיפסיל. והוציאין להיכל להזות על הפרוכת כמשפטן. מקוםן הוא שהרי הוזקקו לשם תחלתן. או דילמא כיון דນפק בשיעית כל מצותו נפיק לייה לגמרי ויהיל שלא מקומו. והוציאו למזבח להזות ז' (הזהות) על טהור. ומתן ד' על קרנותיו כדכתייב ויצא אל המזבח אשר לפני ה' וכפר עליו ונתן זה מזבח הזהוב בפרק הוציאו לו ואמר"י התם דלהכי כתיב ויצא עד דנפק מיכוליה מזבח שלא ימוד בין המזבח ולפרוכת בשעת מתנות המזבח אלא בין המזבח לפתח לצד המזבח הכא חד מקום הוא שאין הפסק מזבח בינתיהם ולא הויא הכנסה שלא במקומה או דילמא רחמנא שויה שני מקומות דכתיב ביה יצאה עכ"ל. וכדרך פירש"י הוא פירוש הראב"ד שכח ויהיל א"א אני סובר כפירושו כו'. ורבינו דחה פירוש זה משום דליישנא דהואיל ונפק נפק ממשמע דמתעם שיצא חוץ למקומו הוא דפסלין ליה ולא משום הכנסה. ולענין תרי בעי קמאי כיון דאייפשיטו באת"ל פסק כן ורבינו והשלישית שעלהה בתיקו פסקה לחומרא. והר"י קורקוס ז"ל כתב שיש לחתמה על רבינו שהיה לו לכתחוב בכבא השלישית לא יעשה מספק ואם עשה הורצתה ואפשר דלא שייך בזה הורצתה כיון דספק יוצא הוא ואין הצעין מרצה על היוצא מ"מ היל לכתחוב ספק כמו בסמוך כי לשון שכיוון שיצא הדם חוץ למקומו נפסל ממשמע דמן הודי אמר. ואפשר דסביר ורבינו דרבא הוא דאסקה בתיקו ומיהו גمرا משמע התם דלא מספק ליה וכ"ג שם בבריתא דרי"י הגליילי גם בפרק טבול يوم נהאה כן גבי חטא אהרן שמא בחוץ הייתה בקדש היהת וקדש היינו היכל משמע שכל שיצאה מן היכל נפסלה עכ"ל:

**וְחֹזֶר וְהַכְנִיסֵּן לְהַיּוֹל. אִינוֹ גּוֹמֵר הָאֲיוֹת שֶׁבְּהַיּוֹל. שְׁפִין
שִׁיצָא הַדָּם חַוֵּן לְמִקּוֹמוֹ נִפְסָל:**